

Elektroodpad v EU: fakta a čísla (infografika)

E-Waste_Banner.png

Elektronický odpad je jednou z nejrychleji rostoucích kategorií odpadů v EU, přitom jen necelých 40 % z jeho celkového množství je recyklováno. Konkrétní fakta a čísla v této infografice.

Elektro zařízení – od praček a vysavačů až po chytré telefony a počítače – definují moderní svět a život bez nich si dnes dokážeme jen těžko představit. Odpad, který používáním elektronického zboží vzniká, je ale jednou z překážek ke snížení naší ekologické stopy.

Přečtěte si, jaké kroky k omezení elektroodpadu EU činí v rámci svého přechodu na [oběhové hospodářství](#).

Co je elektroodpad?

Elektroodpad či elektronický a elektrický odpad (v angličtině zkráceně *e-waste*) zahrnuje celou řadu různých výrobků, které již doosloužily a byly vyhozeny.

Co si pod tímto názvem můžeme představit?

- velké domácí spotřebiče (jako jsou pračky či sporáky)
- počítačová a telekomunikační zařízení (laptopy, tiskárny)
- elektrospotřebiče (videokamery, fluorescenční lampy) fotovoltaické panely
- malé domácí spotřebiče (vysavače, topinkovače)
- ostatní kategorie (jako jsou zdravotnické přístroje a elektrické nářadí)

Recyklování elektroodpadu

Ačkoliv množství [elektrických a elektronických zařízení uvedených na trh v EU](#) vzrostlo ze 7,6 milionu tun v roce 2012 na 13,5 milionu tun v roce 2021, zvýšil se i sběr elektroodpadu. Celkové množství sebraných elektrických a elektronických zařízení stoupl o 3 milionů tun v roce 2012 na 4,9 milionu tun v roce 2021.

Recyklační postupy se v jednotlivých zemích EU liší. V roce 2021 se na špici unijních států ve sběru elektroodpadu umístilo Rakousko, kde na jednoho obyvatele připadá v průměru 15,46 kg.

Průměrně se v roce 2021 v [EU sebralo 11 kg odpadu z elektrických a elektronických zařízení](#) na jednoho obyvatele.

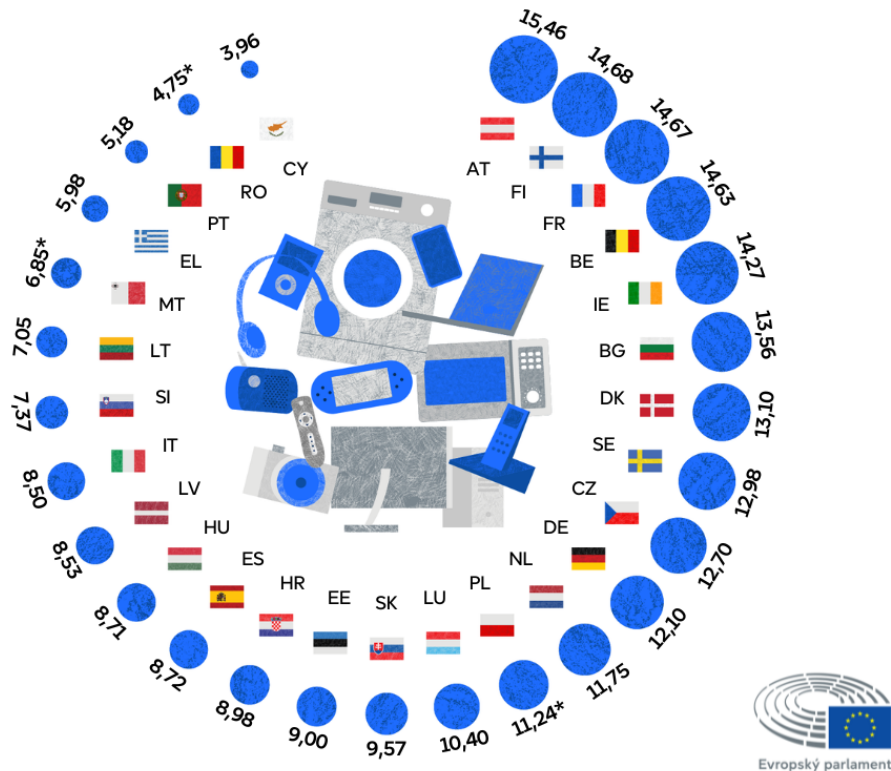
Proč recyklovat elektronický a elektrický odpad?

Vyřazená elektronická a elektrická zařízení obsahují potenciálně **škodlivé materiály**, které znečišťují životní prostředí a mohou představovat rizika i pro osoby zajišťující recyklaci elektroodpadu. Aby Evropa tento problém vyřešila, přijala [právní předpisy, které zakazují používání určitých chemických látek](#), jako je například olovo.

Mnohé vzácné nerostné suroviny, které jsou zapotřebí v moderních technologiích, pocházejí ze zemí, které nerespektují lidská práva. Aby nebyly neúmyslně podporovány ozbrojené konflikty a porušování lidských práv, přijali poslanci [požadavek, aby evropští dovozci vzácných nerostů](#) prověřovali své dodavatele.

Kolik elektroodpadu sbírají země EU?

Odpad z elektrických a elektronických zařízení, v kg na obyvatele

Zdroj: Eurostat (2021) [env_waseleeeos] | *Malta, Polsko a Rumunsko: data z roku 2020

CS_2024_E-Waste.png

Jak snížit množství elektroodpadu?

V březnu 2020 předložila Evropská komise nový [akční plán pro oběhové hospodářství](#), který stanovuje snížení množství elektronického a elektrického odpadu jako jednu ze svých klíčových priorit. Méně elektroodpadu bude, když přestaneme elektroniku tak rychle vyhazovat. Návrh Komise v tomto směru nastiňuje i cíle, jako je zavedení takzvaného „[práva na opravu](#)“ a obecné zlepšení opětovného používání či zavedení [jednotné nabíječky](#) a systému odměn na podporu recyklace elektroniky.

[USB typu C se do konce roku 2024 stane běžnou nabíječkou pro většinu elektronických](#)

[zařízení v EU](#). Do 28. dubna 2026 budou muset být notebooky vybaveny portem USB typu C.

V březnu 2023 [Komise předložila nový návrh na podporu oprav zboží](#). V rámci právní záruky by po prodejích požadovala, aby výrobky opravovali, pokud nebude levnější je vyměnit. Nad rámec záruky by poskytla práva, která by opravy usnadnila a zlevnila.

EU přijala pravidla pro sběr, zpracování a recyklaci elektrických a elektronických zařízení s cílem řešit problém rostoucího množství elektronického odpadu.

V únoru 2023 [Komise předložila návrh](#) aktualizace směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních s cílem implementovat rozhodnutí Soudního dvora EU týkající se rozsahu povinností výrobců fotovoltaických panelů.

Parlament a Rada dosáhly předběžné dohody o aktualizaci v listopadu 2023. Rovněž se dohodly, že do roku 2026 by Komise měla směrnici přezkoumat a v případě potřeby navrhnout další změny spolu s komplexním vyhodnocením jejího dopadu na společnost a životní prostředí.

Poslanci Evropského parlamentu budou o dohodě hlasovat na plenárním zasedání na začátku února.

Postoj Parlamentu

V únoru 2021 Parlament přijal [usnesení](#) o akčním plánu pro oběhové hospodářství. Poslanci požadují další opatření, aby se EU mohla stát do roku 2050 uhlíkově neutrální, ekologicky udržitelnou a netoxickou plně oběhovou ekonomikou. Součástí by měla být také přísnější pravidla pro recyklaci a [závazné cíle pro rok 2030 pro používání a spotřebu materiálů](#).

V otázce elektronického odpadu poslanci požadují, aby EU podpořila delší životnost produktů prostřednictvím principů opětovného použití a dostupnější opravitelnosti.

Více o oběhovém hospodářství a odpadech:

- [Nakládání s odpadem v EU: fakta a čísla](#)
- [Oběhové hospodářství: definice, význam a přínos](#)
- [Strategie EU pro omezení plastového odpadu](#)

Další informace

[Akční plán pro oběhové hospodářství \(anglicky\)](#)

[Internetové stránky Komise o odpadních elektrických a elektronických zařízeních \(OEEZ, anglicky\)](#)

[Často kladené dotazy ke směrnici o OEEZ \(anglicky\)](#)

[Přijaté texty: Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. února 2021 o novém akčním plánu pro oběhové hospodářství](#)

[Legislativní průběh](#)